

PROGRAM
SVENSKA DEMENSDAGARNA
14-15 MAJ 2014
PÅ KARLSTAD CCC

EN KONFERENS FÖR KUNSKAPSUTBYTE INOM DEMENSOMRÅDET

Innehållsförteckning

Välkommen	5
Program onsdag 14 maj	6
Program torsdag 15 maj	7
Måltider på Svenska Demensdagarna	8
Presentation av huvudföreläsare och moderator	9-10
Seminarieschema	11
Presentation av seminarier	12-18
Posterutställning entréplan	19
Utställning & lokaler plan 3	20
Utställning & lokaler plan 4	21
Utställning & lokaler plan 5	22
Tack till våra sponsorer	23
Stadskarta över centrala Karlstad	24

Båttur på älven

Slussen

Operahuset Wermland

Stadshotellet i Karlstad

Löfbergs Lila, Inre hamn

Stenbron

Statyer av Lena Cronqvist utanför museet

Välkommen till Svenska Demensdagarna 2014

Ju mer vi lär oss, desto bättre blir vi på att dela med oss av våra kunskaper. Ju bättre vi blir på att dela med oss av våra kunskaper, desto bättre blir vi på att omsätta dem i praktiken. Om vi tillsammans arbetar för en bättre demensvård och omsorg driver vi utvecklingen framåt. Det är något som gynnar oss alla.

I år samlas vi för 15:e gången under Svenska Demensdagarna. Konferensen började i ett mindre format där vi lärde av varandra. Nu är vi många, men konceptet är detsamma. Det är med stor glädje vi har sett Svenska Demensdagarna växa genom åren, och vi är nu många som träffas och delar med oss av våra kunskaper och erfarenheter.

Vår förhoppning är att alla vi som är här, oavsett yrkesgrupp och förkunskaper, upplever att man lärt sig något nytt som man kan ta med sig och ha nytta av i framtiden.

Vi har även i år en fantastisk utställning där olika företag och organisationer inom demensområdet finns representerade liksom en posterutställning. Besök våra utställare i samband med lunch- och kaffepauser.

Varmt välkommen till två dagar med viktigt kunskapsutbyte och nätverkande.

Styrelsen för Svenska Nätverket för Demenskunskap

Program

onsdag 14 maj

Samtliga gemensamma föreläsningar är i kongressalen

Moderator Karin Lindgren

- 08.00 Registrering, kaffe och utställningsbesök
- 09.15 Välkommen!
Landshövding Kenneth Johansson
Karin Lindgren, moderator
- 09.45 **Demens och teknik - hur går det ihop?**
Louise Nygård
- 10.45 Kaffe och utställningsbesök
- 11.15 **Seminariepass 1 - se seminarschema sid 11**
- 12.15 Lunch och utställningsbesök
- 13.45 **Seminariepass 2- se seminarschema sid 11**
- 14.45 Kaffe och utställningsbesök
- 15.30 **Om ni får makten, hur mycket bättre blir demensvården då?**
Politikerdebatt under ledning av *Wilhelmina Hoffman* och
Karin Lindgren
- 16.30 Slut för dagen
- 19.00 Middag på Karlstad CCC

Program

torsdag 15 maj

Samtliga gemensamma föreläsningar är i kongressalen

Moderator Karin Lindgren

08.30 **Läkemedelsbehandling till människor med demenssjukdom
- mer skada än nytta?**

Yngve Gustafson

09.30 Kaffe och utställningsbesök

10.30 **Seminariepass 3 - se seminarschema sid 11**

11.30 Lunch och utställningsbesök

12.45 **Seminariepass 4 - se seminarschema sid 11**

14.00 **Möten med minnen - ett projekt för livskvalitet**

*Liselotte Jansson, Jeanette Rangner Jacobsson, Helena Gustavsson
och Jennifer Ryanski*

15.00 Avslutning med boklotteri

15.15 Kaffe

Måltider under Svenska Demensdagarna

Luncher och middagen serveras i restaurangen på entréplanet

Lunch onsdag 14 maj kl. 12.15

Kryddstekt lax serveras med grönsaksfräst ris och ljummen mangosalsa

Middag

Lättrökt vännergös serveras med kräm på palsternacka, vänerlöjrom
och picklad rödlök. Citronbröd

Helstekt oxfilé med potatismuffins smaksatt med Lakenost,
serveras med murkelsås och färsk sparris

Söders choklادتårta toppad med mörk och vit chokladmousse,
serveras med färska bär

Kaffe

Lunch torsdag 15 maj kl. 11.30

Ugnsbakad kycklingfilé med ugnsbakade cocktailtomater på kvist,
serveras med råstekt potatis och parmesankräm
Färskoströra och bröd

Presentation av huvudföreläsare

Louise Nygård

Professor i arbetsterapi vid Karolinska Institutet i Stockholm.

Arbetar sedan drygt 20 år med forskning om äldre, framför allt personer med demens eller kognitiv svikt. Louise leder en forskargrupp i arbetsterapi som även inkluderar andra professioner med många samarbeten både inom Sverige och internationellt. Louise Nygårds specifika intresse har under de senaste 10 åren varit teknik som möjligheter och hinder för dessa äldre. I gruppen har man utvecklat flera instrument som nu används för undersökning av förmågan att använda teknik, men arbetar också med kvalitativa studier där man försöker förstå hur äldre med demens upplever och hanterar sin situation i den tekniktäta värld vi har idag.

I föreläsningen presenteras aktuell forskning om personer med kognitiv svikt eller demens som användare av teknik i hem och samhälle, med speciellt fokus på vardagsteknik som tex. hushålls elektronik, olika slags telefoner och automater i offentlig miljö. Olika frågor diskuteras, som t.ex. Hur klarar dessa äldre dagens teknik, inkl. teknik som används inom e-hälsa? Vad gör teknik lätt eller svår? Vilka färdigheter behövs då man använder teknik? Hur upplevs tillgängligheten utanför hemmet då man har demens? Hur kan vi stödja teknikanvändning hos äldre med kognitiv svikt eller demens?

Wilhelmina Hoffman, Karin Lindgren

Vi har bjudit in demensläkare Wilhelmina Hoffman för att leda samtalet tillsammans med konferensens moderator Karin Lindgren.

Företrädare för riksdagspartierna är inbjudna för att svara på frågan: Hur kommer ditt parti att arbeta för att Sverige ska få världens bästa vård och omsorg om personer med demenssjukdom och deras anhöriga?

Yngve Gustafson

Professor och överläkare, Geriatriskt Centrum i Umeå.

Konsultläkare i kommunal äldreomsorg i 31 år. Vetenskapligt råd Socialstyrelsen.

Läkemedel orsakar som regel mer biverkningar hos gamla människor och då särskilt människor med demenssjukdom. De vanligaste orsakerna till läkemedelsbiverkningar är för höga doser och olämpliga läkemedel. Ett annat stort problem är att människor med demenssjukdom ofta bara får symtombehandling och inte utredning av bakomliggande orsaker. Tyvärr har inte majoriteten av läkare som föreskriver läkemedel till människor med demenssjukdom adekvata kunskaper i geriatrisk farmakologi och om man dessutom inte följer upp effekter och biverkningar av insatta läkemedel orsakar sannolikt läkemedelsbehandlingen mer skada än nytta. Särskilda problem vid behandling av människor med demenssjukdomar är att ca 50% lider av sömnapné syndrom vilket gör det kontraindicerat att använda alla sederande läkemedel och alla morfinbesläktade värkmediciner. Demenssjukdom sänker dessutom ofta kramptröskeln vilket innebär att behandling med läkemedel som neuroleptika och antidepressiva ofta kan orsaka epilepsi.

Liselotte Jansson

Alzheimerfondens generalsekreterare

Jeanette Rangner Jacobsson

Intendent konstpedagogik, Nationalmuseum

Helena Gustavsson

Jennifer Ryanski

Dotter till Helena Gustavsson

Liselotte Jansson berättar om Möten med minnen, ett konkret initiativ för att öka livskvaliteten för människor med demensdiagnos. Hon samtalar med några av de personer som är involverade i projektet där nu cirka 80 museer deltar. Jeanette Rangner Jacobsson är utbildningsansvarig för Möten med minnen och den som tog initiativet till att projektet, som ursprungligen startade på MoMA i New York, kom till Sverige. Helena Gustavsson är 54 år och drabbad av Alzheimers sjukdom. Hon berättar om hur det är att vara mitt i livet och insjukna i denna obotliga sjukdom och vad ett projekt som Möten med minnen betytt för henne. Helenas dotter Jennifer Ryanski berättar om sina upplevelser av att vara nära anhörig till någon med Alzheimers sjukdom.

Moderator

Karin Lindgren

Socionom, föreläsare och handledare inom demensområdet.

Karin har en bakgrund som chef inom socialtjänst, vård och omsorg och som utredare på Socialstyrelsen.

Lokaler

Plan 3

Kongressal
Gustaf Fröding
Erik Gustaf Geijer

Plan 4

Kongressal
Zarah Leander
Fridolf Rhudin
Sola

Plan 5

Kongressal
Lars Magnus
Ericsson
Alfred Nobel
Harry Nyqvist

Seminarieschema

Lokal	Pass 1 kl 11.15 Onsdag	Pass 2 kl 13.45 Onsdag	Pass 3 kl 10.30 Torsdag	Pass 4 kl 12.45 Torsdag
Kongressalen plan 3, 4, 5	5. Ulrika Jansson/ Ingrid Sporrang	3. Rita Schwarz/ Maria Hedman	7. Sibylle Mayer	17. Lars Blomström
Sola plan 4	2. Gerd Faxén Irving	11. Lotta Roupe	11. Lotta Roupe	2. Gerd Faxén Irving
Erik Gustaf Geijer plan 3	12. Anders Berg/Lars Sonde/ Monica Rydén/Kaisu R Kull	9. Hanna Falk	12. Anders Berg/Lars Sonde/ Monica Rydén/Kaisu R Kull	9. Hanna Falk
Lars Magnus plan 5	4. Christer Nilsson	8. Håkan Littbrand	8. Håkan Littbrand	4. Christer Nilsson
Gustaf Fröding plan 3	13. Nina Norén/ Sara Larsdotter	16. Kajsa Båkman	16. Kajsa Båkman	13. Nina Norén/ Sara Larsdotter
Zarah Leander plan 4	19. Elisabet Englund	1. Barry Karlsson	19. Elisabet Englund	5. Ulrika Jansson/ Ingrid Sporrang
Ericsson plan 5	10. Lena Nordgren/ Maria Stenmark	17. Lars Blomström	3. Rita Schwarz/ Maria Hedman	1. Barry Karlsson
Harry Nyqvist plan 5	7. Sibylle Mayer	6. Erik Portelius	10. Lena Nordgren/ Maria Stenmark	6. Erik Portelius
Fridolf Rhudin plan 4	15. Gunnel Andersson	14. Ann-Christin Kärrman/Fred- eric Pavlidis/Elisabeth Petersson	15. Gunnel Andersson	14. Ann-Christin Kärrman/ Frederic Pavlidis/Elisabeth Petersson
Alfred Nobel plan 5	18. Niels Andreasen			18. Niels Andreasen

Presentation av seminarier

1. Utvecklingsstörning och åldrande

Pass 2, lokal: Zarah Leander, plan 4

Pass 4, lokal: Eriksson, plan 5

Seminariet belyser ökad förekomst av tidigt åldrande och demens vid utvecklingsstörning. Diskuterar också behovet av varierande insatser vid åldrande hos denna grupp och hur kartläggningsinstrumentet Tidiga Tecken effektivt kan användas för att registrera tidiga åldersförändringar hos även andra personer med kognitiva funktionsnedsättningar.

Barry Karlsson, specialist i neuropsykologi och forskare i Uppsala. Barry har arbetat fram vård- och utredningsprogram vid demens och utvecklingsstörning där det ingår specialistutredningar och kartläggningsinstrumentet Tidiga Tecken.

2. Den viktiga maten- matens och måltidens betydelse

Pass 1 och 4, lokal: Sola, plan 4

Vanliga ätproblem i olika stadier av demenssjukdomen. Hur kan vi tillgodose behovet av mat och näring hos personer med demenssjukdom i hemmet, på vårdavdelningen, inom primärvården och äldreboendet? Måltidens betydelse.

Gerd Faxén Irving. Gerd har lång erfarenhet av kliniskt arbete inom geriatrisk nutrition och forskning, särskilt inom området nutrition och demens. Medförfattare i böckerna Geriatrisk nutrition 2010 och boken Alzheimers 2012. Medverkat i arbetet med Nationella riktlinjer för vård och omsorg om personer med demenssjukdom.

3. Validation - människosyn och värdegrund i praktiken

Pass 2, lokal: Kongressalen, plan 3-5

Pass 3, lokal: Eriksson, plan 5

Ett Validationsarbete fångar upp ledtrådar och hjälper den gamla personen att kanalisera uttryck och känslor. När dessa känslor bekräftas återvinner människan sin värdighet. Förhållningssättet präglas av acceptans av den gamla människans återgång till sitt förflutna och tidiga känslomässiga minnen som ersätter det intellektuella tänkandet. Du får en kort presentation av bärande element i Validation/Feilmetoden; målsättningar, teoretiska utgångspunkter, de fyra faserna, bemötande av behov, önskemål och känslor.

Vilken människosyn har jag? Det är viktigt att bli medveten om vad jag som person och personal förmedlar och hur jag kan utveckla min kommunikativa förmåga. Hur arbetar jag utifrån den gemensamma värdegrunden på arbetsplatsen?

Arbetet inom demensvården är utmanande, svårt och spännande och kan dessutom också vara stimulerande. Rita och Maria kommer att berätta om sina erfarenheter, hur de arbetar strategiskt och långsiktigt med implementering av mänskliga och hållbara metoder.

Rita Schwarz, certifierad Validationslärare, leg arbetsterapeut, fil.mag. i praktisk kunskap, konstnär, certifierad psykodramaledare, utbildad i Dementia Care Mapping. Rita har arbetat inom psykiatri, äldreomsorg och primärvård, ofta med utbildning och projekt. Hon introducerade Validation i Sverige på 1990-talet och arbetar idag som utbildare, föreläsare och handledare främst inom äldreomsorgen.

Maria Hedman, leg sjuksköterska, magister i omvårdnad och utbildad gruppvalidatör. Maria arbetar som demenssjuksköterska och Validationsutvecklare i Karlskoga kommun. Under drygt 10 år har Maria ansvarat för implementeringen av Validationsmetoden. Idag finns det drygt 30 certifierade validationsarbetare som arbetar inom demensteam, demensdagvård och på vårdboende i kommunen.

4. Viktiga differentialdiagnoser vid demensutredning

Pass 1 och 4, lokal: Lars Magnus, plan 5

Alzheimers sjukdom och vaskulär demens är de vanligaste demenssjukdomarna och de två sjukdomar som oftast registreras i svenska demensregistret (SveDem). Det är dock viktigt att upptäcka eller utesluta andra typer av sjukdomar som kan orsaka kognitiv svikt/demens eller demensliknande tillstånd. Föredraget handlar om viktiga differentialdiagnoser till de vanligaste demenssjukdomarna och vilka fynd i anamnes, status och undersökningar som gör att man kan tänka på dessa.

Christer Nilsson, docent i neurobiologi och sedan 2005 specialist i neurologi. Han arbetar för närvarande som överläkare vid dels Minneskliniken, dels Neurologiska kliniken vid Skånes universitetssjukhus. Christer Nilsson har specialiserat sig på frontotemporala demenssjukdomar och atypiska parkinsonsjukdomar och bedriver även forskning inom området.

5. Att leva livet fullt ut med en demenssjukdom

Pass 1, lokal: Kongressalen, plan 3-5

Pass 4, lokal: Zarah Leander, plan 4

Vi vill ge inspiration, nytänkande och idéer till hur man kan stimulera till olika aktiviteter på ett äldreboende utifrån de individer som bor på äldreboendet snarare än de diagnoser som personerna lever med.

Vem är du? Vad har du inom dig? Hur kan vi som personal inom demensvården ta tillvara på detta? Hos oss är inget omöjligt, vi ser möjligheterna till att ta vara på glädjen som finns kvar. Att få leva sitt liv fullt ut är en rättighet och för att det ska vara möjligt måste vi som personal våga trotsa normer och våga prova nytt.

På Förenade Care, är de boende delaktiga i vad som händer, ger önskemål om vad man vill göra och utifrån det planerar vi för olika aktiviteter. Följ med på en timme där fokus ligger på livskvalité och glädje. Film- och bildvisning.

Ulrika Jansson och *Ingrid Sporrang*, arbetar som Silviasystrar och Leva Livet-inspiratörer på Förenade Care, Liljeforstorg 4 i Uppsala. Verksamheten startade i juni 2012.

6. Amyloidkaskadhypotesen vid Alzheimers sjukdom - fact or fiction?

Pass 2 och 4, lokal: Harry Nyqvist, plan 5

Föreläsningen tar upp de senaste rönen kring diagnos och behandling av Alzheimers sjukdom. Hur passar amyloidkaskadhypotesen, dvs orsakerna till Alzheimers sjukdom, in i de senaste rönen? Varför har så många kliniska prövningar misslyckats och därmed avslutats i förtid om amyloidkaskadhypotesen stämmer?

Erik Portelius, biokemist och forskare på Neurokemi Lab, institutionen för neurovetenskap och fysiologi vid Göteborgs Universitet. Hans forskningsområden är att finna nya biomarkörer för tidig diagnostik och för att monitorera behandlingsstudier av Alzheimers sjukdom.

7. BPSD – utmaning för omvårdnadspersonal och läkare

Pass 1, lokal: Harry Nyqvist, plan 5

Pass 3, lokal: Kongressalen, plan 3-5

Beteendemässiga och psykiska symtom vid demens (BPSD) finns under hela förloppet av demenssjukdomen. Omhändertagandet är en kombination av icke-farmakologiska och farmakologiska åtgärder, där prioriteringen ligger på omvårdnad och bemötande. BPSD-register är ett verktyg för att kunna hantera BPSD-problematik på ett strukturerat sätt.

Seminarier kommer att fokusera på hantering av BPSD-problematik vid hjälp av patientfall och nya forskningsdata baserade på BPSD-register.

Sibylle Mayer, specialist inom geriatrik och internmedicin. Hon arbetar för närvarande som ÖL i mobila teamet på Minneskliniken vid Skånes Universitetssjukhus. Inskriften som doktorand sedan augusti 2012 inom forskningsområde BPSD.

8. Fysisk träning för personer med demenssjukdom

Pass 2, och 3, lokal: Lars Magnus, plan 5

Föreläsningen kommer att ta upp behovet av fysisk träning samt genomförbarheten och effekten av fysisk träning bland personer med demenssjukdom.

Håkan Littbrand, Leg sjukgymnast, Med. dr. Anställd som forskningsassistent vid Umeå universitet, enheten för Geriatrik.

9. Att främja gott åldrande. Hälsa som förmåga i vård och omsorg om äldre

Pass 2 och 4, lokal: Erik Gustaf Geijer, plan 3

De flesta av oss vet att en viktig förutsättning för gott åldrande är förmågan att upprätthålla autonomi, självständighet och oberoende. Att organisera omvårdnaden utifrån vad den äldre personen kan, vad han eller hon vill är detsamma som att arbeta salutogent och personcentrerat. Hanna Falks föreläsning syftar till att ge exempel på hur ett sådant omhändertagande bör organiseras.

Hanna Falk, legitimerad sjuksköterska och filosofie doktor i vårdvetenskap. Arbetar som forskare vid institutionen för neurovetenskap och fysiologi, neuropsykiatrisk epidemiologi Göteborgs universitet och som lektor och inriktningsansvarig för specialistsjuksköterskeprogrammet inom vård av äldre vid institutionen för vårdvetenskap och hälsa Göteborgs universitet.

10. Vårdhundar i demensvården- kan det vara något?

Pass 1, lokal: Ericsson, plan 5

Pass 3, lokal: Harry Nyqvist, plan 5

Under åren 2011-2012 pågick ett forskningsprojekt inom demensvården i Eskilstuna. Projektet syftade till att utvärdera effekter på symtom, livskvalitet och ADL-förmåga av träning med diplomerad vårdhund vid demenssjukdom. Lena kommer att berätta om forskningen och vilka resultat som kom fram medan Maria berättar om vårdhundar och om vad de kan göra inom t ex demensvården.

Lena Nordgren, legitimerad sjuksköterska och filosofie doktor i vårdvetenskap. Arbetar som lektor och vårdforskare på Mälardalens högskola samt som klinisk forskningshandledare i Landstinget Sörmland.

Maria Stenmark, djurvårdare, legitimerad arbetsterapeut, vårdhundförare och terapihundförare. Maria arbetar med DAT- Djurassisterad terapi och DAA- Djurassisterade aktiviteter både för privatpersoner och för vårdgivare. Hunden fungerar som en motivator i rehabiliteringsarbetet och blir på så sätt ett terapeutiskt verktyg. Arbetet innebär att Maria guidar hund och patient till en framgångsrik samvaro där deltagaren når sina mål.

11. Demens och sexualitet ur ett bemötandeperspektiv!

Pass 2 och 3, lokal: Sola, plan 4

Sexualitet är en viktig del i livet för de flesta människor. Sexualiteten följer oss genom hela livet, även när vi blir äldre och sjuka. Sexualiteten ligger djupt förankrad i vår personlighet. Minnen av sexualitet förefaller vara lättväckta. Personer som drabbats av demenssjukdom har såklart även dessa minnen och behov. I demenssjukdomen har jag kanske tappat mitt omdöme och de sociala spärrarna är avtrubbade. Jag tappar en stor del av närminnet och befinner mig i en tid när jag var yngre och mer aktiv. Jag har svårt att tolka situationer och misstolkar signaler som omgivningen skickar ut.

Hur bemöter vi personerna med demenssjukdom när vi får sexuella inviter eller när två boende fattar tycke för varandra och vill dela säng? Hur bemöter vi de anhöriga som kanske har en anhörig som är mycket fixerad vid sex. Hur förhåller vi oss i personalgruppen? Är det personalens värderingar om sexualitet som ligger till grund för hur vi förhåller oss i situationen?

Lotta Roupe, undersköterska och Silviasyster. Arbetar sedan 11 år tillbaka på Silviahemmet. Lotta ansvarar och arbetar aktivt i dagverksamheten som riktar sig till både yngre och äldre personer med demenssjukdom. Lotta Roupe har ett långt förflutet som undersköterska i både kommunal och landstingvärlden, oftast med inriktning till äldre personer. De senaste 15 åren har hon arbetat inom demensområdet. Den bästa arbetsuppgiften är när man får vara i det nära mötet med personerna med demenssjukdom. Lotta har också en del uppdrag med utbildning och handledning mestadels till vårdnära personal.

12. För vems skull

Pass 1 och 3, lokal: Erik Gustaf Geijer, plan 3

Socialstyrelsen, Svenskt Demenscentrum, Handisam/Hjälpmedelsinstitutet och Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har fått Socialdepartementets uppdrag att ta fram ett åtgärdsprogram för värdighet i vården och omsorgen om personer med nedsatt beslutsförmåga. Resultat och erfarenheter från arbetet kommer att presenteras.

Socialstyrelsens arbete ska leda till insikt om i vad mån det finns kunskaper och metoder för att hantera och förebygga tvångs- och begränsningsåtgärder.

Svenskt Demenscentrum ska ta fram en it-anpassad handbok med utgångspunkt från bästa tillgängliga kunskap för att ge stöd vid bedömningar, val av stödinsatser, planering, uppföljning etc.

Handisam/Hjälpmedelsinstitutet ska öka kunskapen om hur välfärdsteknologi och miljöanpassningar underlättar och stödjer aktivitet och delaktivitet för att minimera begränsnings- och tvångsåtgärder.

IVO ska granska hur verksamheter bedriver sitt kvalitetsarbete och säkra uppnådda goda resultat i form av en vård och omsorg med så få inslag av både begränsningar och tvång som möjligt.

Anders Berg, utredare Socialstyrelsen

Lars Sonde, utredare Svenskt Demenscentrum

Monica Rydén, utredare Handisam/Hjälpmedelsinstitutet

Kaisu R Kull, inspektör IVO, Inspektionen för vård och omsorg

13. Att vara där du är- närvaro, tillit och empati inom vården

Pass 1 och 4, lokal: Gustaf Fröding, plan 3

En kort presentation av Ingrid Bolmsjö's forskning om pilotprojektet; Att vara där du är – närvaro, tillit och empati inom vården och vilken funktion de praktiska teaterövningarna fyllt i projektet. Interaktiva övningar med publiken såsom värderingsövningar och forumspelsscener om problematiken inom vården, en bit ur föreställningen *Rymden Emellan* med efterföljande diskussion om frågor som empati, närvaro och tillit inom vården.

Nina Norén och *Sara Larsdotter* är konstnärliga ledare för teater Interakt. Sara är regissör och teaterpedagog och Nina skådespelare och teaterpedagog. De arbetar med en trilogi om mänskliga gränsområden, om de vars röster inte hörs i samhället. Den andra i trilogin heter *Rymden Emellan* och handlar om en kvinna som går in i demenssjukdom och hennes relation till anhöriga och vården. Nina och Sara arbetar även med projektet Att vara där du är- närvaro, tillit och empati inom äldreomsorgen- ett seminarie för demenssköterskor i samarbete med Ingrid Bolmsjö, professor i vårdvetenskap, Malmö högskola och Annika Forsgren, KFSK.

14. Fotbollsminnen

Pass 2 och 4, lokal: Fridolf Rhudin, plan 4

Fotboll bjuder på stora känslor. Spänningen, atmosfären, hejklacksramsorna, de hyllade stjärnorna och de avgörande målögonblicken- allt etsar sig fast. Svenska Fans har tillsammans med Svenskt Demenscentrum startat projektet Fotbollsminnen. Med hjälp av gamla foton, föremål och texter som handlar om dåtidens fotboll arbetar man för att väcka minnen hos personer med demenssjukdom. Elisabeth Petersson som har provat materialet på ett boende i Malmö kommer att berätta om sina erfarenheter. Föreläsningen inbjuder också till dialog om hur man kan använda material kring fotbollsminnen och det berättas om hur projektet ska gå vidare.

Ann-Christin Kärrman, leg sjuksköterska, ansvarig för vård och omsorg vid Svenskt Demenscentrum

Frederic Pavlidis, chefsredaktör för SvenskaFans (www.svenskafans.com), en hemsida för fans av fans.

Elisabeth Petersson, vårdbiträde som i många år arbetat med olika aktiviteter/ guldstunder på vårdboenden. Arbetar för att innehållet i de boendes vardag ska vara meningsfullt och ta tillvara det friska hos de boende.

15. Urininkontinens, det tysta problemet!

Pass 1 och 3 lokal: Fridolf Rhudin, plan 4

Föreläsningen kommer att handla om de förutsättningar som måste uppfyllas för att själv kunna bestämma över sin urinblåsa och det lidande som uppstår när det vi alla tar för givet plötsligt inte fungerar. Seminariet kommer att belysa problemet med urininkontinens ur såväl patient- som anhörigperspektiv samt lyfta de kulturella utmaningarna vi står inför när det gäller äldre och inkontinens.

Gunnel Andersson, sjuksköterska, uroterapeut och med dr. Gunnel har i många år arbetat som uroterapeut på Urologkliniken Universitetssjukhuset Örebro med patienter som besväras av blåsdysfunktion och urininkontinens. I sitt arbete har Gunnel alltid förundrats över att så få personer med urininkontinens söker hjälp för sina besvär trots det lidande det kan innebära. Detta resulterade i en avhandling 2009 där det övergripande syftet var att undersöka varför personer med urininkontinens inte söker hjälp. Mycket finns att göra för att uppmärksamma och hjälpa alla som drabbas av blåsproblem vilket även gäller anhörigvårdarens problem med att vårda närstående med urininkontinens.

16. Palliation och demens

Pass 2 och 3 lokal: Gustaf Fröding, plan 3

I föreläsningen berörs bl a klinisk bild vid demenssjukdomar, behandling av beteendestörningar och psykiska symtom vid demenssjukdom (BPSD), problemområden som hjärt- och lungräddning, antibiotikabehandling, inremittering till sjukhus och nutrition samt kunskap om vårdförloppet och vårdplaneringens betydelse för konsensus kring målen med vården vid vård av personer med demenssjukdom.

OBS! Ändring av föreläsare - Kajsa Båkman ersätter Johan Sundelöf.

Kajsa Båkman, Silviasjuksköterska och vårdlärare. Kajsa arbetar på Stiftelsen Silviahemmet med utbildning om demens utifrån den palliativa vårdfilosofin.

17. Tömda och glömda glas. Alkoholdemens och alkoholbetingade hjärnskador

Pass 2, lokal: Ericsson, plan 5

Pass 4, lokal: Kongressalen, plan 3-5

Alkoholkonsumtionen i Sverige har ökat 30% sedan 1995. British Journal of psychiatry skrev 2008: Alcohol-related dementia: a 21st-century silent epidemic? Alkoholdemens och alkoholbetingade hjärnskador är vanliga tillstånd, men underdiagnostiserade. Alkohol har utöver en direkt toxisk effekt på hjärnan även sekundära hjärnskadande effekter via andra alkoholinducerade skador som t ex förändringar i lever, bukspottkörtel och hormonell funktion. I denna föreläsning beskrivs epidemiologi i den mån det är undersökt. Det redogörs för orsaker, symtom och diagnostik via anamnes, symptomatologi, psykometri och hjärnabbildning. Vidare beskrivs förlopp och möjligheter till profylax och behandling.

Lars Blomström, Medicinsk chef/överbäkare och specialist i psykiatri Capio Maria. Lars har arbetat som läkare med missbruk/beroende sedan 1989. Är kliniskt verksam 50% i slutenvård och öppenvård samt överbäkare i Capio Marias Mamma Barn Team, DBT-team och Läkemedelsteamet. Resterande tid administrativt som medicinsk chef för Capio Maria som har en central enhet, fyra lokala mottagningar i Stockholm och mottagningar för läkemedelsberoende i Halland.

18. Utvecklingen av vaccin mot beta-Amyloid vid Alzheimers sjukdom

Pass 1 och 4, lokal: Alfred Nobel, plan 5

Många nya behandlingsprinciper studeras idag. Flera nya är på väg. Längst har vaccinen kommit och vi börjar få de första resultaten om hur vi kan förstå sjukdomen. Forskningslabbet på Karolinska Institutet och enheten för klinisk läkemedelsforskning är bland de främsta i världen som får ta hand om nya möjliga kandidater som i framtiden kan bli avgörande för patienternas välbefinnande.

Niels Andreasen, läkare och disputerade på "Markörer i likvor och diagnostik av Alzheimers sjukdom". Niels är chef för enheten för klinisk läkemedelsforskning och ansvarig för centrat som utprovar nya läkemedel vid demenssjukdomar.

19. Vad är det för vits med att ställa diagnos när det är försent?

Pass 1 och 3, lokal: Zarah Leander, plan 4

Elisabet kommer att berätta om ett par patientfall och om hur väl och i vissa avseenden mindre väl klinisk och neuropatologisk diagnos stämmer överens. Föreläsningen handlar också om varför man behöver göra sådana undersökningar och hur man kan använda resultaten till att förbättra diagnostiken och även bidra till bättre behandling framöver. Här spelar etik, ekonomi och pedagogisk vilja varsin viktig roll.

Elisabet Englund, överbäkare och specialist i neuropatologi och ansvarig för patologidiagnostiken av demenssjukdomar i södra Sverige och för all undervisning i ämnet i regionen. Speciellt fokus är på Alzheimers sjukdom och interaktionen av vaskulära skador liksom av kardiell dysfunktion, men även på diagnostik av frontotemporal demenssjukdom och på mekanismer för läkning respektive degeneration efter stroke.

Posterutställning

Entréplan

1. Lärcenter för en god demensvård

Utveckling och spridning av verksamhetsnära kunskap och arbetssätt i demensvården. Uppdrag att driva en gemensam Demensplattform med alla aktörer inom demensområdet i Linköpings kommun. Det består även av ett nätverk med undersköterskor från alla utförare i Linköpings kommun, där vi bl a arbetat fram en gemensam levnadsberättelse som en referensgrupp brukare och anhöriga varit med och tyckt till om.

2. Uddevallamodellen

Metoder som tillsammans skapar en röd tråd i vården av människor med demenssjukdom.

3. Smärta och demens – Hur kan smärta upptäckas och bedömas hos personer med demens?

Demenssjuka personer riskerar att få smärta undervärderad och felbedömd främst på grund av nedsatt kognitiv kapacitet att självrapportera. Flera riskfaktorer för underbedömning föreligger såsom demenssjukdomars påverkan på smärtupplevelsen, vilka metoder som används för att bedöma smärta samt vårdprofessionellas förmåga och skicklighet att tolka tecken på obehag och smärta. Beteende- och observationsskalor har utvecklats i syfte att fungera som ett bedömningsverktyg i vårdprofessionellas skattningar. Ett systematiskt användande av observationsskalor kan vara ett värdefullt bidrag i smärtbedömningsprocessen. Dock kan stora skillnader förekomma av graden och mönster av kognitiv nedsättning hos individer vilket försvårar ett standardiserat närmande för smärtbedömning. Vid bedömning av smärta måste därför individens unika uttryck beaktas tillsammans med kliniska praktiska rekommendationer och tillförlitliga evidensbaserade bedömningsinstrument. I tre studier utforskades sjuksköterskors och undersköterskors erfarenheter av att identifiera och bedöma tecken på smärta hos personer med demens och boende på särskilda boenden samt inom hemsjukvård. I en fjärde pågående studie testas och utvärderas psykometriska egenskaper samt applicerbarhet av Abbey Pain Scale-SWE bland personer med måttlig till svår demens, boende på särskilda boenden i Sverige.

4. Ett unikt alternativ för yngre personer med demens

Kort beskrivning av verksamheten på Fogdaröd, omsorg, vård och utbildning

5. Hjärnbanken

Utställning & lokaler plan 3

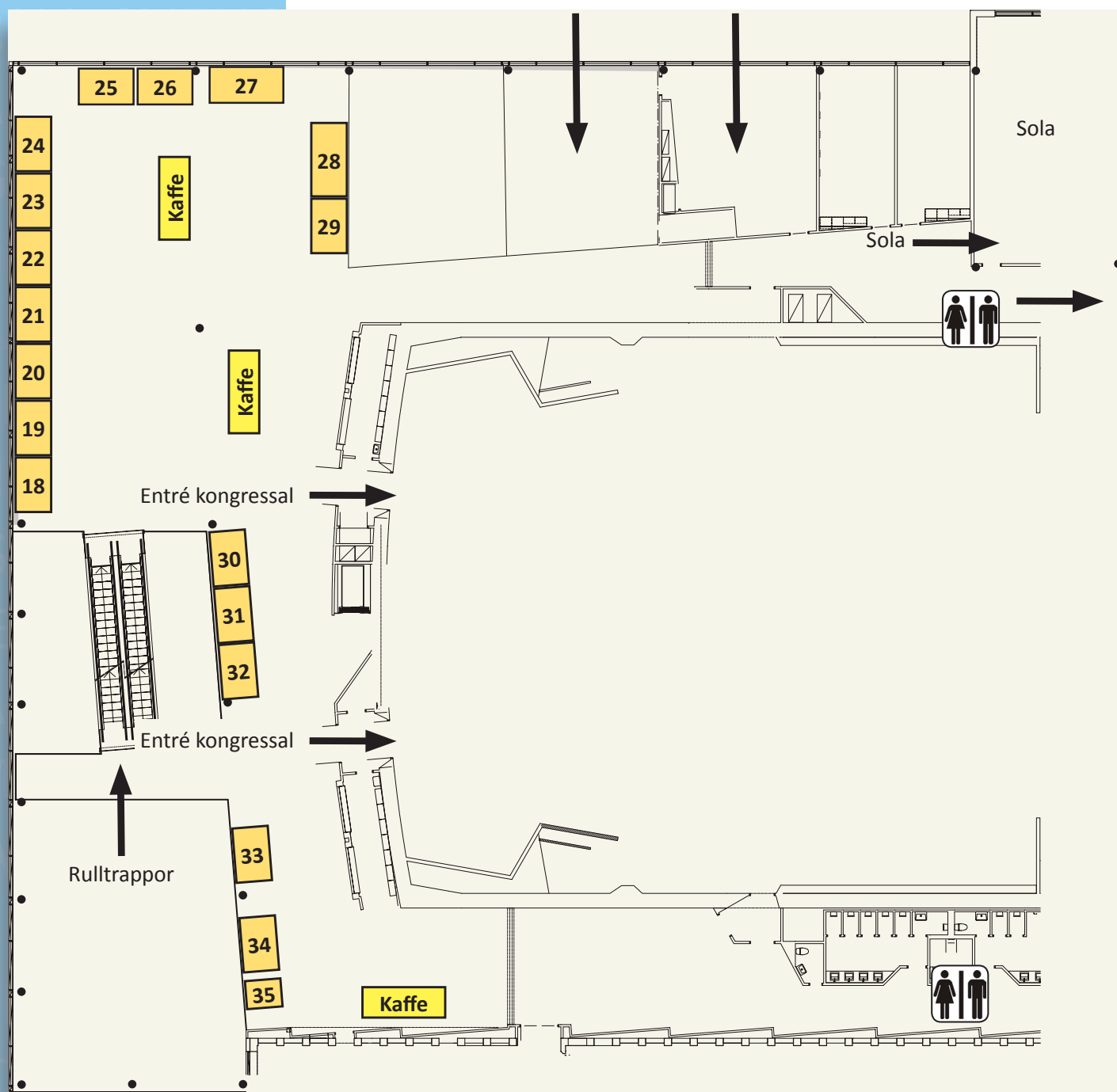

Utställare plan 3

1 Tunstall	10 Findus Special Foods
2 Actileg AB	11 Trident Industri AB
3 Vardaga AB	12 Gapet (Edu Med AB)
4 Abilia AB	13 Anhörigföreningen i Karlstad, AFK
5 Förenade Care AB	14 Nationellt kompetenscentrum anhöriga
6 Backebo Vård & Omsorg	15 Almedo AB
7 Somna AB	16 Elisabeth Svedin Rehab
8 Vårdförlaget HC AB	17 Emmaboda kommun
9 ErgoNova Sweden AB	

Utställning & lokaler plan 4

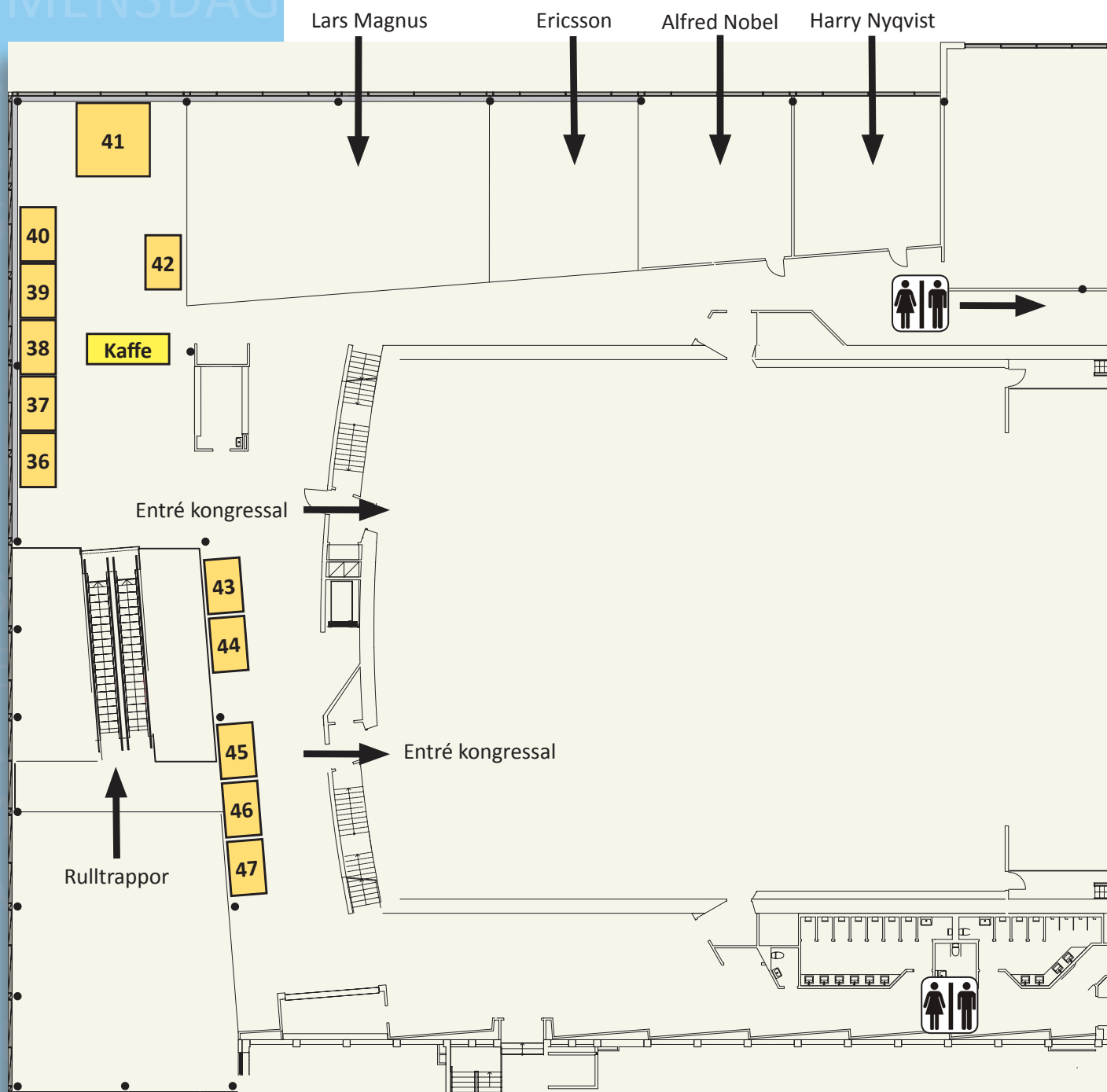
Zarah Leander Fridolf Rhudin

Utställare plan 4

18 Hjälpmedelsinstitutet	28 Hattstugan Vård och Utb AB
19 Svenskt Demenscentrum	29 9Solutions Ltd
20 Proxident AB	30 BPSD-registret
21 Stiftelsen Silviahemmet	31 Migrationsskola, Kunskapscentrum för demenssjukdomar
22 SCA Hygiene Products AB	32 Musikantens Förlag
23 Durewall Institutet	32 inNature West
24 SveDem-Svenska Demensregistret	33 Karlskoga AVO, Karlskoga kommun
25 Orkla Foods Sverige AB	34 Kradal Nordic AB
26 Provista	35 IVO
27 Karolinska Institutet Uppdragsutbildning	

Utställning & lokaler plan 5

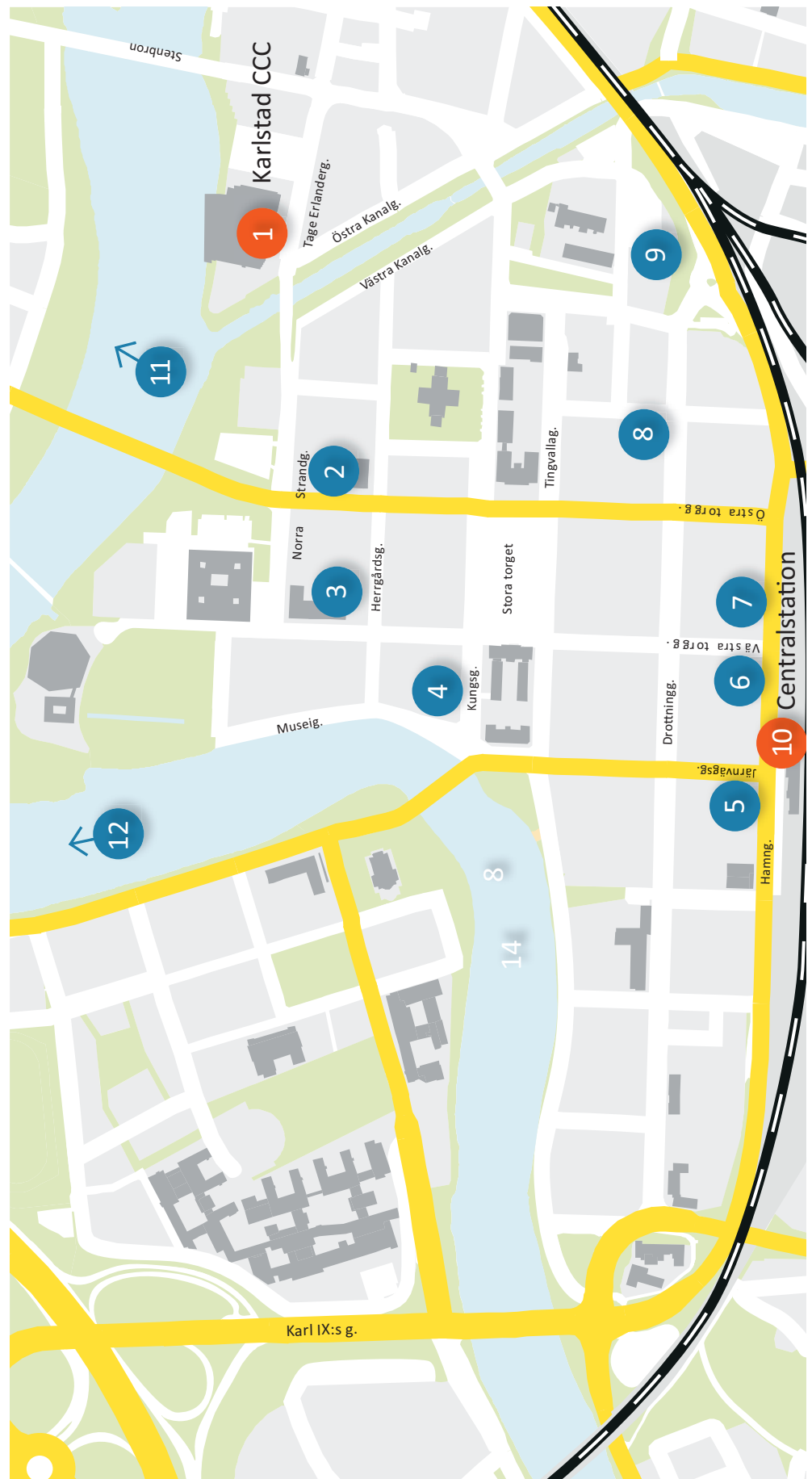

Utställare plan 5

36 Centrum för lättläst	43 Alzheimerfonden
37 Region Värmland	43 Nationalmuseum
38 Alzheimerföreningen i Sverige	44 Posifon AB
39 Nutricia Nordica AB	45 Socialstyrelsen
40 Hartmann-ScandiCare AB	46 Demensförbundet
41 Kom i Kapp AB	47 eFrid/Jonas Enebrand AB
42 Wiktorson Hjälpmedel AB	

Tack till våra sponsorer & utställare

9Solutions Ltd	Karolinska Institutet
Abilia AB	Uppdragsutbildning
Actileg AB	Kom i Kapp AB
Almedo AB	Kradal Nordic AB
Alzheimerfonden	Landstinget i Värmland
Alzheimerföreningen i Sverige	Migrationsskola, Kunskaps- centrum för demenssjukdomar
Anhörigföreningen i Karlstad, AFK	Musikantens Förlag
Backebo Vård & Omsorg	Nationalmuseum
BPSD-registret	Nationellt kompetenscentrum anhöriga
Centrum för lättläst	Nutricia Nordica AB
ComfortSystem Scandinavia AB	Orkla Foods Sverige AB
Demensförbundet	Posifon AB
Durewall Institutet	Provista
eFrid/Jonas Enebrand AB	Proxident AB
Elisabeth Svedin Rehab	Region Värmland
Emmaboda kommun	SCA Hygiene Products AB
ErgoNova Sweden AB	Socialstyrelsen
Findus Special Foods	Somna AB
Förenade Care AB	Stiftelsen Silviahemmet
Gapet (Edu Med AB)	SveDem-Svenska Demens- registret
Hartmann-ScandiCare AB	Svenskt Demenscentrum
Hattstugan Vård och Utb AB	Trident Industri AB
Hjälpmedelsinstitutet	Tunstall
inNature West	Vardaga AB
IVO	Wiktorson Hjälpmedel AB
Karlskoga AVO,	Vårdförlaget HC AB
Karlskoga kommun	
Karlstads Kommun	

1. Karlstad CCC	7. Clarion Hotel Plaza
2. Scandic Winn	8. Scandic Karlstad City
3. Ibis Hotel Karlstad City	9. Clarion Collection Hotel Bilan
4. Elite Stadshotellet Karlstad	10. Centralstationen
5. Clarion Collection Hotel Drott	11. Best Western Hotel Fröding
6. Best Western Hotel Savoy	12. Scandic Klarälven

Anteckningar

Anteckningar

Engelhardt Design & Kommunikation AB

www.svenskademensdagarna.se